

Game appreciation in legislative conditions of the Czech Republic

J. FEUEREISEL

*Mendel University of Agriculture and Forestry, Faculty of Forestry and Wood Technology,
Brno, Czech Republic*

ABSTRACT: An analysis was made of the present situation concerning game appreciation in the Czech Republic. A study was conducted into effective laws and regulations related to the valuation of nature. There is no legally binding directive for game appreciation in the Czech Republic at the present time. A questionnaire method (*Contingent Valuation Method – CVM*) was used to survey the activities of all 87 authorised experts in game management currently registered in the Czech Republic. It was found out that the game is appreciated as property, which contradicts to its legal status (*res nullius*). The most frequently used methods of game appreciation are a yield (demand) method and a comparative method. It is necessary to establish legal conditions under which the social value of all game species and other wildlife could be determined in order to ensure their survival and to strengthen the tools of their protection. The legislation in force authorises the Ministries of Agriculture and of the Environment of the Czech Republic to issue a relevant decree.

Keywords: game management; game appreciation; game losses

The legislations of all candidate countries preparing to enter the European Union are subject to intensive modifications and harmonisation at the present time. In this context, an analysis was made of the existing initial situation concerning wild game appreciation in the Czech Republic.

Provided that the Czech Republic becomes a partner of neighbouring European countries with equal rights within the framework of the European Union, it is desirable that data concerning this area are gathered and evaluated.

The approach to methods of expressing the game value differs in individual countries, each of them having its own legislation, traditions and natural conditions. The approach of human society to wildlife and living nature develops due to social and political changes, and increasing knowledge of mutual relations between the living organisms (FEUEREISEL 2002c). The European cultural landscape that is an environment both of man and all animals living in the open experienced considerable transformation in the last several tens of years of the past century. Changed living conditions resulted in changed numbers of individual game species. Some originally abundant species become rare and even endangered such as gallinaceous fowls. Other species that were formerly less abundant such as wild boar and red deer met in the newly developed cultural landscape environment with conditions so favourable that they exhibit locally occurring overpopulations (FEUEREISEL 2002a).

It is therefore logical that there are modifications and amendments of the relevant legislation needed with regard to the locally different natural and social conditions in all countries. The Czech Republic feels a current social need to find a solution to game loss due to poaching or ecological detriment.

A major problem of appreciating the live game is seen in its legal status. Similarly like in most Central-European countries, the game is considered to be “*res nullius*”, i.e. nobody’s thing. This status of wildlife has its tradition embodied in Roman law and its logics, dwelling on the fact that wild animals can move freely with no respect to any boundaries of estates. Unless it is killed, the game is a possession of nobody. And this is where problems arise at setting up the price of the game living in the open. Pursuant to law, the thing (game) that does not belong to anybody cannot be appreciated.

The requirement for expressing the value of game comes up most frequently in criminal proceedings in the matter of poaching.

By appreciation or by determining the social value of game we can express the concern of the society in its sustainable management in monetary terms. At the same time, the appreciation contributes to enhance the effectiveness of legislative and economic tools for the protection of this renewable natural resource (FEUEREISEL 2001).

The paper was made in accordance with the scope and under the support of Project No. S6093003 of Grant Agency of the Academy of Sciences of the Czech Republic.

MATERIAL AND METHODS

Legislation and regulations in force currently existing to value nature were assessed to be able to compare the Czech situation with the situations in other European countries. A list of working documents is presented in the References section.

There is no legally binding directive for game appreciation in the Czech Republic at the present time, and if it is required to appreciate the game value, it is necessary to ask the opinion of an expert in game management. Information needed for the assessment of working methods of these experts was acquired through questionnaires (*Contingent Valuation Method – CVM*) from the group of preferential methods of assessment.

A request for collaboration was sent to all 87 authorised experts and currently registered in the Czech Republic. Data were gathered on how these experts determine the value of illegally killed or misappropriated game and venison in their opinions, and an approval was obtained from them to use the information (FEUERISEL 2000).

Merits and shortcomings following out from different views of the issue were assessed by analysing the data on the approach of the individual experts to game appreciation and by comparing them.

RESULTS

Current situation of game appreciation in the Czech Republic

The issue of game appreciation is treated by the following legal regulations in force:

Game Management Act No. 449/2001 – In § 2 – Part I General Provisions, the game is referred to as a “*renewable natural wealth*” represented by populations of animals living in the open as listed under letters c) and d) of this Article of the Act.

Property Valuation Act No. 151/1997 lists the methods of property valuation; however, there is a stipulation in Article 2 § 1 that the methods “*do not apply to the valuation of natural resources but forests*”. The legislator does not consider natural resources as a property and this is why the value attributed to them is zero (SEJÁK et al. 1999). A follow-up to Act No. 151/1997 is Decree No. 279/1997 issued by the Ministry of Finance.

Should we stick to the basic concept of the free-living wild game as a “nobody’s” thing, Act No. 151/1997 is absolutely flawless. Not being a property, the free-living game has no value. It is only through the application of hunting rights which are true rights relating to the ownership of shooting grounds that the free-living game becomes a property of hunting rights users and its value can be appreciated in this way.

Criminal Code No. 141/61 stipulates the damage to a thing (value of the thing) by a price at which the thing is marketed at the place and time of the offence, or by using

an indicator of the purposefully expended costs for the procurement of the same or similar thing...

Currently effective Act No. 114/1992 on Nature and Landscape Protection, § 87, lays down the charges for detriment to animals under special protection, some of which are considered to be the game according to the Game Management Act.

The group of laws dealing with indemnity thematically also includes Civil Code No. 40/1946 as a general legal regulation.

Damage is understood to be a detriment to property that can be expressed in money. As a rule, non-property detriments (that cannot unambiguously be expressed in monetary terms) would not be of the character of damage (FEUERISEL 2002b). Damage is a reduction of the aggrieved party’s property, and as a rule, it is distinguished as actual damage (*damnum emergens*) and loss of profit (*lucrum cessans*). Actual damage is that part of pecuniary loss which consists in the reduction of the aggrieved party’s property. Loss of profit consists in the fact that the aggrieved party cannot achieve the profit on the property that he/she could have achieved if it were not for the occurrence of loss.

Practice of authorised experts in game appreciation

Legal proceedings concerning damage to game usually call for an expert opinion as evidence. 53% of questionnaires in our survey of game experts’ working methods were returned. The resulting set includes 46 statements. The given answers (100%) revealed that as many as 56% of authorised experts had not yet been given an opportunity to work out an expert opinion in game management.

As many as 60% of authorised experts who have already submitted expert opinions use the method of yield (demand), assessing the value of a thing according to the standard yield from the valued commodity and its capitalisation while taking into consideration both the actual price of venison (with the pricelist of the Czech largest buyer organisation Interlov playing a decisive role) and the actual price of paid game shooting (most often the average price of paid hunting based on pricelists of various organisations and companies mediating the paid game shooting such as Interlov Praha, Pragolov Praha, Brnolov Brno, LČR Hradec Králové, paid hunting pricelists of numerous forest companies and hunting agencies). A specific and to a considerable extent disputable item is the supplementary charge for breeding value which is to express a possible loss on the future gain. Setting up the amount of this supplementary charge is rather subjective and this is why different authorised experts would express it in different ways according to their own personal technical experience. Authorised expert NOVÁK (2000) suggests to request the breeding value mark-up especially in younger animals in which gains could be expected in the following years according to the coefficient of expected production.

The supplementary charge can amount – in individual experts – up to 100% of the basic price.

Venison price is taken for the expression of actual loss – reduction of the aggrieved party's property – and paid hunting price is considered to value the lost profit on the property.

Other 35% of experts in this group base their method of valuation on the financial appreciation of game for official purposes as published in Věstník ČMS No. 3/1992 (Bulletin of the Czech Hunting Society), using the method of comparison to determine the value of game, which derives the thing's value from the price of the functionally comparable item. Valuation stipulated in the Bulletin does not have the binding character of legal regulation; however, having been applied by the authorised expert to make an expert opinion, its weight is increasing.

In the case of poaching the game kept for breeding purposes, the Bulletin recommends to add up to 100% to the mentioned prices, which is a somewhat misleading advice as the valuation of identical goods cannot be different in different situations. This understanding of the supplementary charge is of sanction-like rather than value-related character.

The remaining 5% of experts use a combination of the two methods.

Experts such as MAŘÍK (1998) advocate game appreciation by the method of costs and comparison at which they issue from the current prices to buy live game (i.e. its market price) plus costs of its transportation and release into the hunting ground. (The method of costs is based on actual costs required for purchasing the item as on the date of valuation.) Arguments supporting the preferential use of this method rather than the method of yield appear substantiated.

According to MAŘÍK (1998), the method of yield (quantification of venison price, kill, etc.) is to estimate the lost profit of the hunting ground user; it is therefore only the game products that are valued rather than the direct damage caused by the fact that a kill was made to live game which occurred in the hunting ground.

DISCUSSION

Contrary to its legal status (*res nullius*), the game is appreciated as a property in the Czech Republic (FEUERISEL 2002b). The most frequently used methods of appreciation are those of yield and comparison.

In the *yield method* that is based on the current price of venison and the current price of paid hunting, it is only the price of venison that is applicable from the legal point of view. It is included in hunting rights that the shooter may “appropriate the killed game or the dead game he has found”. Therefore even the game killed illegally is a property of the hunting ground user who is entitled to a possible compensation of yield lost on venison or other bodily parts of game.

Another situation exists in the case of claiming a compensation for lost profit in the form of paid hunting and

for the breeding value of the illegally shot animal. It is impossible to claim a compensation for something that is not an (actual) property yet, but that could become a property by applying the execution of hunting rights (FEUERISEL 2000). In other words, everything is based only on this prerequisite: a certain head of game that is to be killed by the paying guest shooter will occur at a certain place in a certain hunting ground at a certain time, and it will really be killed. Only after it has been shot, the animal can become a property of the hunting ground user pursuant to law (449/2001).

It is similarly difficult to specify the age when the game is considered to be kept for breeding purposes. How to claim a compensation at the court for damage that is just anticipated but we cannot prove that it will actually occur in future? A problem will also arise when usable venison is returned to the hunting ground user and must be deducted from the damage. This happens quite frequently since the confiscated venison is usually a real evidence of poaching (MAŘÍK 1998).

The method of comparison estimates the value of the thing by deriving it from the value of a similar item, being based on effective actual prices for buying live game as a substitute for game illegally withdrawn from the open hunting ground. This approach appears more realistic at the first sight since there is neither any need to presume game killing by the guest shooter nor future reproduction of the game to be appreciated. The price of live game already contains the game's value for breeding purposes.

The issue of substitute provision is disputable. Wild game is no “thing” for which one can have a spare part. It can only be replaced by natural reproduction within a certain time framework with its stock being also corrected through uncontrollable migration from other hunting grounds.

Assessing the above methods most frequently used by Czech authorised experts to define the compensation of damage to game we have to add that the two methods have a common shortcoming: neglected consideration of the non-property character of wildlife.

In the matter of game appreciation, the current effective legislation makes us to identify the value of venison from the value of live game. Damage can be made only to an item that is somebody's property.

Taking the wildlife for “nobody's thing” (*res nullius*), the condition is not met. As to the issue of appreciating the game living in the open, there is a certain social need in the Czech Republic that should be resolved by state administration authorities.

Game Management Act No. 449 of 27 November 2001 fully authorises the Ministry of Agriculture and the Ministry of Environment to make such a step, stipulating in Article 1, § 3 that “State authorities responsible for game management will adopt measures required to sustain all wildlife species”. The wording of § 57 defines “the Ministry of Agriculture to be a supreme state authority of game management in the Czech Republic with the exception of national parks. The authority responsible for national

parks is the Ministry of Environment.” The provision of Article 1e, § 58, lays down that the Ministry of Agriculture be concerned with the sustainment of wildlife species.

Act No. 114/1992 on Nature and Landscape Protection defines in § 2 the protection of nature and landscape also as a “specified tending of wildlife by the state, and by natural and legal entities”. Pursuant to law, the game is considered to be included in wildlife.

Based on these two laws, the respective Ministries (Agriculture and Environment) should fulfil their legal mission and to jointly initiate the elaboration of background documents needed for the issue of a decree about the social value of all game and wildlife species. This would provide a tool to enhance the effective protection of game living in the open as a constituent of natural communities.

CONCLUSION

All civilised countries consider the game as an integral part of the nature that must be given utmost protection as a life community and that must be managed properly.

In order to implement this concern of the society, legal conditions need to be established when in the interest of sustainable existence of all game species it is possible to determine their social value and to improve the tools of their protection.

To realise the protection in practice as many wildlife species as possible will have to obtain the status of game – even if their management by hunting would be made impossible. Unlike the Act on Nature Protection, the Game Management Act lays down duties for the specific natural and legal entities, i.e. users of hunting grounds, to protect the game and to look after it with no regard to whether the game is manageable by hunting or not.

Preparatory works could certainly be shortened efficiently by application of practical experience of our Slovak colleagues with working out a tariff for the social valuation of game and implementation of a decree to the Act on Nature and Landscape Protection.

References

- FEUEREISEL J., 2000. Příspěvek k vypracování zásad oceňování zvěře. [Dizertační práce.] Brno, MZLU: 127.
- FEUEREISEL J., 2001. Možnosti uplatnění nákladového způsobu oceňování zvěře v podmínkách ČR. Acta Univ. Mendel. Brun., XLII (1): 81–90.
- FEUEREISEL J., 2002a. Vývoj přístupu k výši náhrady škody na zvěři ve vztahu k měnícím se společenským a sociálním podmínkám v Rakousku. Folia Venatoria, 32: 169–174.
- FEUEREISEL J., 2002b. Oceňování zvěře v právních podmínkách Německa. Folia Venatoria, 32: 163–167.
- FEUEREISEL J., 2002c. Porovnání ohodnocení škody na zvěři v rozdílných právních podmínkách Švýcarska a Rakouska. Folia Venatoria, 32: 175–183.
- MAŘÍK Z., 1998. Náhrady škod způsobených na zvěři. Myslivost, 4: 10.
- NOVÁK R., 2000. Zjišťování a výpočet škod na zvěři. In: HROMAS J. et al., Myslivost. Písek, Matice lesnická: 69–70.
- SEJÁK J. et al., 1999. Oceňování pozemků a přírodních zdrojů. Praha, Grada Publishing: 251.
- Věstník ČMS, 1992. Finanční ohodnocení zvěře pro úřední účely, 3: 61.
- Zákon o myslivosti č. 449 ze dne 27. listopadu 2001.
- Zákon o ochraně přírody a krajiny 114/1992 Sb.
- Zákon č. 151/1997 Sb. o oceňování majetku.

Received for publication May 26, 2003

Accepted after corrections August 18, 2003

Oceňování zvěře v právních podmínkách České republiky

J. FEUEREISEL

Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Lesnická a dřevařská fakulta, Brno, Česká republika

ABSTRAKT: Byla analyzována současná situace v přístupu k oceňování zvěře v České republice. Byly zpracovány a vyhodnoceny současně platné zákony a předpisy ve vztahu k oceňování přírody. V ČR neexistuje pro oceňování zvěře právně závazná směrnice. Dotazovací metodou (*Contingent Valuation Method – CVM*) byl proveden průzkum činnosti všech 87 v současné době v ČR registrovaných soudních znalců v oboru myslivosti. Zjistili jsme, že v rozporu ke svému právnímu postavení (*res nullius*) je zvěř oceňována jako majetek. K oceňování se nejčastěji používá způsob výnosový (poptávkový) a porovnávací (komparativní). Je třeba vytvořit právní stav, ve kterém by bylo možné v zájmu zachování všech druhů zvěře a ostatních volně žijících živočichů stanovit jejich společenskou hodnotu a posílit tak nástroje jejich ochrany. Platné zákony dávají ministerstvům zemědělství a životního prostředí oprávnění k vydání příslušného výnosu.

Klíčová slova: myslivost; oceňování zvěře; škody na zvěři

V souvislosti s očekávanou homologizací právních předpisů v Evropské unii byla provedena analýza současné výchozí situace v přístupu oceňování zvěře v České

republice. V ČR je v současnosti zřejmá společenská potřeba řešení otázky škody na zvěři způsobené ať již upytlačením, či způsobením ekologické újmy.

Základní problém ocenění živé zvěře spočívá v jejím právním postavení. Zvěř je v České republice, podobně jako ve většině středoevropských zemí, považována za „*res nullius*“ neboli věc nikoho. Toto postavení volně žijící zvěře má tradici v římském právu a svou logiku. Vychází ze skutečnosti, že se zvěř může volně pohybovat a neuznává majetkové hranice. Dokud není ulovená, není majetkem nikoho. V tom spočívá i problém stanovení ceny volně žijící zvěře. Věc (zvěř), která nikomu nepatří, nelze podle zákona ani ocenit.

Nejčastější potřeba vyjádření hodnoty zvěře vzniká při trestním řízení ve věci pytláctví.

Oceněním či určením společenské hodnoty zvěře vyjadřujeme v peněžní formě zájem společnosti na jejím trvalém zachování. Ocenění zároveň přispívá k posílení působnosti legislativních a ekonomických nástrojů ochrany tohoto obnovitelného přírodního zdroje (FEUEREISEL 2001).

V České republice neexistuje v současnosti právně závazná směrnice pro oceňování zvěře a při případné potřebě stanovení její hodnoty je nutné si vyžádat posudek znalce z oboru myslivosti. Informace potřebné pro vyhodnocení způsobu práce těchto znalců byly získány dotazovací metodou (*Contingent Valuation Method – CVM*) ze skupiny preferenčních metod hodnocení.

Bylo osloveno a požádáno o spolupráci všech 87 v současné době v České republice registrovaných soudních znalců. Byly shromážděny informace, jak ve svých odborných posudcích stanovují hodnotu protiprávně ulovené či odcizené zvěře a z ní pocházející zvěřiny; byl také získán souhlas k jejich využití (FEUEREISEL 2000).

Návratnost dotazníkového průzkumu způsobu práce znalců z oboru myslivosti byla 53 %. Výsledný soubor zahrnuje proto 46 stanovisek. Z došlých odpovědí (100 %) vyplývá, že 56 % soudních znalců ještě nemělo příležitost k vypracování znaleckého posudku v oboru myslivosti.

Ze soudních znalců, kteří již prakticky vypracovávali znalecké posudky, volí 60 % pro jejich vypracování metodu výnosovou (poptávkovou), posuzující hodnotu věci podle obvyklého výnosu z předmětu ocenění a jeho kapitalizace. Berou přitom v úvahu jednak aktuální cenu zvěřiny, jednak aktuální cenu poplatkového lovu (nejčastěji průměrné ceny poplatkových lovů na základě ceníků různých organizací a firem zprostředkujících poplatkový lov).

Samostatnou a značně diskutovatelnou položkou je přirážka na chovnou hodnotu, která vyjadřuje případnou ztrátu budoucího přírůstku. Stanovení výše této přirážky je značně subjektivní, a proto ji různí soudní znalci vyjadřují podle svých osobních odborných zkušeností odlišně.

Dalších 35 % z této skupiny znalců vychází z finančního ohodnocení zvěře pro úřední účely uvedeného ve Věstníku

ČMS č. 3/1992 a praktikují tak pro určení hodnoty zvěře metodu porovnávací (*komparativní*), posuzující hodnotu věci odvozením z ceny funkčně srovnatelného předmětu. Ohodnocení uvedené ve Věstníku nemá závazný charakter zákonného předpisu, ale použito soudním znalcem formou znaleckého posudku získává váhu. Zbývajících 5 % znalců používá kombinaci těchto metod.

V rozporu ke svému právnímu postavení (*res nullius*) je v České republice zvěř oceňována jako majetek (FEUEREISEL 2002b). V oblasti jejího oceňování je nejčastěji uplatňován způsob výnosový a způsob porovnávací.

Součástí práva myslivosti je „přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř“. Proto je i neoprávněně ulovená zvěř majetkem uživatele honitby, který má nárok na případnou náhradu ušlých výnosů za zvěřinu či za jiné tělesné části zvěře.

Jiná situace je ale v případě uplatňování náhrady za ušlý zisk ve formě ceny poplatkového lovu a za chovnou hodnotu neoprávněně uloveného kusu. Není možné uplatňovat nárok na náhradu za něco, co ještě není (aktuálním) majetkem.

Posuzujeme-li tyto (českými soudními znalci nejvíce používané) metody stanovení náhrady škody způsobené na zvěři, je třeba k již uvedené argumentaci dodat, že obě metody mají společný nedostatek, spočívající v *opomenutí zohlednění nemajetkového charakteru volně žijící zvěře*.

Platná legislativa nás v otázce oceňování zvěře nutí k principiálnímu rozlišení hodnoty zpeněžitelných částí ulovené zvěře od hodnoty živé zvěře. Škodu je možné způsobit pouze na věci, která se nachází v něčem majetku.

Při pojetí zvěře jako „věci nikoho“ – „res nullius“ – není tento požadavek splněn.

V otázce oceňování volně žijící zvěře se v současnosti nacházíme v České republice ve stavu určité společenské potřeby, kterou by měly orgány státní správy naplnit.

Zákon o myslivosti č. 449 ze dne 27. listopadu 2001 dává Ministerstvu zemědělství a Ministerstvu životního prostředí k tomuto kroku plné oprávnění (§ 3 odst. 1; §57; §58 odst. 1e).

Také zákon 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny definuje v § 2 ochranu přírody a krajiny mj. také jako „*vymezenou péči státu a fyzických a právnických osob o volně žijící živočichy*“. Mezi volně žijící živočichy patří podle zákona i zvěř.

Na základě těchto obou zákonů by příslušná ministerstva (MZe ČR a MŽP ČR) měla naplnit svou zákonnou úlohu a společně iniciovat vypracování podkladů potřebných pro vydání výnosu o společenské hodnotě všech druhů zvěře a ostatních volně žijících živočichů. Zároveň by tím byl získán nástroj k posílení účinnosti ochrany volně žijící zvěře jako složky přírodních společenstev.

Corresponding author:

Ing. JOSEF FEUEREISEL, Ph.D., Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Lesnická a dřevařská fakulta, Lesnická 37, 613 00 Brno, Česká republika
tel.: + 420 545 134 109, fax: + 420 545 134 529, e-mail: feuer@mendelu.cz

---